

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 13 maj 1902, kl. 12 midd.

Memorial, i fråga om ändringar i bankoreglementet.

Sedan bankoutskottet numera genomgått det för riksbanken gällande reglemente samt dervid jemväl till pröfning företagit af bankofullmäktige med skrifvelse af den 27 sistlidne mars till utskottet öfverlemnadt förslag till ändringar i samma reglemente, får utskottet härmed till Riksdagen afgifva yttrande och förslag i följande till bankoreglementet hörande frågor.

Beträffande innehållet i § 14 hafva fullmäktige anfört: »Hittills har det gäلت såsom regel, att endast sedlar af sådana enskilda banker, som § 14.
lemtat dagligt tillfälle till sedlarnas invexling å den ort, der afdelningskontor af riksbanken finnes, fått af de respektive afdelningskontoren emottagas. Sedan flera enskilda banker numera afstått från sin sedelutgifningsrätt, hafva förhållandena förändrats derhän, att det på åtskilliga platser icke mer finnes banker, som äro villiga ombesörja denna invexling, och har riksbanken sjelf nödgats på en del orter öfvertaga den inlösning, som förut varit aftalad med privata banker. En omredigering af paragrafen synes därför önskvärd; och få fullmäktige föreslå, att stadgandet i reglementet inskränkes dertill, att mottagande af enskilda bankers sedlar göres beroende af fullmäktiges pröfning. Äfven torde beträffande förfaringssättet med inlösta enskilda penninganstalters vaxlar samma föreskrift böra lemnas, som i fråga om sedlar hittills varit gällande.»

Under anslutning till hvad fullmäktige sålunda anfört och i öfverensstämmelse med ett af fullmäktige gjordt förslag till ändring af förevarande bestämmelser får utskottet hemställa,

Bih. till Riksd. Prot. 1902. 6 Saml. 1 Afd. 10 Häft. (N:o 12). 1

1:o)

att § 14 i bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

Mom. 1. Vid insättningar och liqvider i riksbankens hufvud- och afdelningskontor kunna, utom rikets mynt och riksbankens sedlar, användas dels hufvud- och afdelningskontorens vaxlar, dels sedlar, utgifna af sådana enskilda banker, som å den ort, der insättningen eller liqviden sker, lemna dagligt tillfälle till utbyte af dessa sedlar mot riksbankens sedlar och hvilka i öfrigt af fullmäktige pröfvas böra till emottagande godkännas, dels ock, efter fullmäktiges pröfning, vid uppvisandet betalbara, af enskilda penningeanstalter utställda vaxlar.

Om förfaringssättet med mottagna enskilda bankers sedlar ega fullmäktige meddela föreskrifter.

Mom. 2. Finnes å ort, der afdelningskontor af riksbanken är förlagdt, icke tillfälle till utbyte af enskilda bankers sedlar mot riksbankens, ega fullmäktige, när sådant pröfvas för lättnad i allmänhetens beröring med kontoret behöfligt, medgifva, att de enskilda bankers sedlar, som dertill af fullmäktige godkännas, må i kontoret mottagas, men böra derjemte så förfoga, att till kontoret inkomna dylika sedlar

(Föreslagen lydelse.)

Vid insättningar och liqvider i riksbankens hufvud- och afdelningskontor kunna, utom rikets mynt och riksbankens sedlar, användas dels hufvud- och afdelningskontorens vaxlar dels af enskilda banker utgifna sedlar, hvilka af fullmäktige pröfvas böra till emottagande godkännas, dels ock, efter fullmäktiges pröfning, vid uppvisandet betalbara, af enskilda penningeanstalter utställda vaxlar.

Om förfaringssättet med mottagna enskilda penningeanstalters sedlar och vaxlar ega fullmäktige meddela föreskrifter.

(Nuvarande lydelse.)

varda, så fort lämpligen ske kan, emot riksbankens utbytta.

Mom. 3. I afdelningskontoren mottagna enskilda penninganstalters i Stockholm betalbara vexlar skola genast såsom kontant leverering till hufvudkontoret insändas, och sådana, som äro ställda att betalas å annan ort, inkasseras, så fort sig göra låter.

Då i § 19 mom. c sägs, att för uttagning å upp- och afskrifnings- § 19 mom. d. räkning i riksbanken skall begagnas check samt med anledning deraf jämväl i mom. d af samma paragraf uttrycket check torde böra användas och ordet vaxel deremot utbyttas, hemställer utskottet enligt fullmäktiges förslag,

2:o)

att § 19 mom. d i bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

d) vaxel är betalbar vid uppvisandet, under förutsättning att å räkningen finnes behållning, motsvarande vaxelns belopp.

(Föreslagen lydelse.)

d) å räkningen utställd check är betalbar vid uppvisandet, under förutsättning att å räkningen finnes behållning, motsvarande checkens belopp.

§ 20 mom 2.
och 3.

I fråga om § 20 mom. 2 och 3 hafva fullmäktige yttrat sig sålunda:
»Med hänsyn till de af riksbanken i öppet förvar mottagna värdepapper gälde förr den regel, att för hvarje deponent utfärdades endast ett insättningsbevis, derå alla förändringar i depositionen successivt antecknades. Beviset kom sålunda att utgöra en kontokurant eller upp- och afskrifningsräkning öfver dels uttagna, dels inlemnade nya värdepapper. Då emellertid härigenom öfverskådligheten af räkningarna och i viss mån kontrollen af desamma försvårades, blef sedermera föreskrifvet, att nytt värdepapper icke finge mottagas annorlunda än mot nytt förvaringsbevis. I samband härmed, och för att förändringen icke skulle för deponenterna medföra dyrare villkor, afskaffades den förutvarande minimiafgiften af 10 kronor. När derefter i medlet af 1890-talet en omreglering af förvaringsafgiften egde rum, fastställdes den nuvarande afgiften af 50 öre för hvarje tusental kronors kapitalvärde, hvarvid dock å nyo infördes en minimiafgift, ehuru densamma då bestämdes till endast 2 kronor. För öfrigt gäller, att om insättaren uttäger sin deposition före betalningstidens utgång, eger han ej rätt att återbekomma erlagd afgift, men om han före samma tids utgång åter inlemnar värdepapper i öppet förvar, beräknas ej för den nya depositionen, till den del dess värde ej öfverstiger den uttagnas, afgift förr än från utgången af den tid, för hvilken betalning erlagts för den äldre.

Ehuru genom den antydda förändringen, att nya värdepapper endast få mot nytt depositionsbevis mottagas, en väsentlig förenkling åstadkommits och kontrollen underlättats, synes dock härmed icke all den öfverskådlighet vunnits, som man torde böra fordra. Det kvarstår ännu möjligheten att på ett och samma bevis värdepapper af olika slag och beskaffenhet insättas, och när sedermera utlottningar af obligationer egt rum eller värdepapper af annan orsak uttagits och anteckningar härom successive gjorts å beviset, lemna detsamma ingalunda mer en lätt öfverskådlig bild af depositionens kvarvarande belopp.

Ju mer denna gren af riksbankens rörelse utvidgas, desto nödvändigare blir det, att erforderliga bevis och dertill hörande räkenskaper anordnas så enkelt som möjligt. Det synes fullmäktige därför önskvärdt, att ett nytt steg må tagas i riktning att åstadkomma en ytterligare förenkling, och att den regel, som redan länge i detta afseende tillämpats i de tyska och franska centralbankerna, må vid riksbanken införas, eller att framgent hvarje depositionsbevis må omfatta endast ett slag af obligationer, aktier eller andra värdepapper. Genom en dylik anordning komme visserligen förvaringsbevisens antal att högst betydligt ökas, och utskrif-

vandet af desamma och bokföringen skulle antagligen komma att kräfvat något mer arbete än hittills, men fördelen af, att man i hvarje ögonblick utan svårighet kunde öfverblicka hvarje enskild depositions ställning och sålunda utöfva en effektiv kontroll, torde för riksbanken vara afgörande. För allmänheten synes förändringen icke heller böra medföra någon olägenhet, ty om ock en deponent kunde komma att erhålla flere förvaringsbevis än för närvarande, komme deremot dessa bevis att jemväl för honom möjliggöra en lättare öfversigt än nu, då han kanske har färre bevis, men hvarje sådant omfattande flere olika slag af papper, och der kanske vid olika tidpunkter en mängd uttag än af ett, än af ett annat slag af dessa papper noterats.

Vunne detta fullmäktiges förslag bifall, torde minimiafgiften för ett och samma bevis böra nedsättas till 1 krona, men å andra sidan ett tillgodoräknande af redan erlagd afgift vid nya depositioner inskränkas till de fall, då obligation utbytes mot annan af samma slag och beskaffenhet i följd af utlottning eller uppsägning till återbetalning. Vid konvertering och afstämpling bibehållas i regeln de gamla värdepapperen, och någon omskrifning af depositionen skulle i dessa fall naturligen icke ega rum. En så vidsträckt rättighet, som nu medgifves, att utan någon afgift utbyta deponerade värdepapper mot andra af helt olika slag, torde nemligen icke hafva skäl för sig, enär den afgift, riksbanken uppbär, till en väsentlig del får anses utgöra ersättning för det arbete och besvär, depositionens bokföring föranleder, och ett ombyte af värdepapper förorsakar sjelffallet åtminstone lika mycket bokföring som en ny deposition.

De nya bestämningarna torde böra tillämpas successivt och för hvarje deposition från utgången af den tid, för hvilken betalning redan erlagts.)

Då utskottet i likhet med fullmäktige finner den föreslagna ändringen med afseende å depositionsbevisen skola medföra större öfverskådlighet öfver hvarje enskild depositions ställning och derigenom ökad lätthet att utöfva en effektiv kontroll utan att för allmänheten innebära någon olägenhet, får utskottet, i enlighet med fullmäktiges förslag, hemställa,

3:o)

att § 20 mom. 2 och 3 i bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

Mom. 2. När, jemlikt det i mom. 1 åberopade stadgande i lagen för Sveriges riksbank, till förvar i riksbankens hufvudkontor mottagas obligationer, aktier eller andra värdepapper af de slag, fullmäktige bestämma, skall likaledes derom utfärdas bevis till viss person och af följande innehåll i öfrigt:

a) uppgift å värdepapperens antal, utgifningsdag och belopp samt serie, nummer eller annan beteckning för hvarje slag af värdepapper jemte derå satt värde, detta senare, så vidt ske kan, upptaget efter gällande pris å papperen; och

b) förbindelse för riksbanken att, mot bevisets återbekommande och betalning af nedan bestämda förvaringsafgift, återställa de i förvar mottagna handlingarna eller lemna andra af samma slag, beskaffenhet och belopp eller ock utbetala det värde, som för det eller de felande papperen, efter de i beviset bestämda pris, belöper.

Mom. 3. Afgiften för i förvar lemnadt guld, silfver eller värdepapper utgör för år räknadt $\frac{1}{20}$ procent af det deponerades i beviset

(Föreslagen lydelse.)

Mom. 2. När, jemlikt det i mom. 1 åberopade stadgande i lagen för Sveriges riksbank, till förvar i riksbankens hufvudkontor mottagas obligationer, aktier eller andra värdepapper af de slag, fullmäktige bestämma, skall likaledes derom utfärdas bevis till viss person, *hvarvid bör iakttagas, att hvarje slag af obligationer, aktier eller andra värdepapper anses såsom en särskild deposition, och att å ett bevis således endast upptagas värdepapper af samma slag och beskaffenhet. I öfrigt bör beviset innehålla:*

a) uppgift å värdepapperens antal, utgifningsdag och belopp samt serie, nummer eller annan beteckning *jemte å papperen satt värde*, detta senare, så vidt ske kan, upptaget efter gällande *pris*; och

b) förbindelse för riksbanken att, mot bevisets återbekommande och betalning af nedan bestämda förvaringsafgift, återställa de i förvar mottagna handlingarna eller lemna andra af samma slag, beskaffenhet och belopp eller ock utbetala det värde, som för det eller de felande papperen, efter *det* i beviset bestämda pris, belöper.

Mom. 3. Afgiften för i förvar lemnadt guld, silfver eller värdepapper utgör för år räknadt $\frac{1}{20}$ procent af det deponerades i beviset

(Nuvarande lydelse.)

upptagna värde, hvarvid del af tusental beräknas som helt. Utan afseende på förvaringstidens längd skall vid inlemnandet afgift erläggas för minst ett år. Afgiften för hvarje särskild deposition må i intet fall understiga två kronor för år räknadt.

Derest depositionen ej på årsdagen af insättningen återtages, anses den såsom på ett år förnyad på då gällande vilkor.

Uttager insättare depositionen före utgången af den tid, för hvilken afgift blifvit erlagd, eger han likväl ej rätt att återbekomma erlagd afgift; men om från honom före samma tids utgång åter mottagas värdepapper i öppet förvar, beräknas för den nya depositionen, för hvad dess värde ej öfverstiger den uttagnas, icke afgift förr än från utgången af den tid, för hvilken betalning erlagts för den äldre.

(Föreslagen lydelse.)

upptagna värde, hvarvid del af tusental beräknas som helt. Utan afseende på förvaringstidens längd skall vid inlemnandet afgift erläggas för minst ett år. Afgiften för hvarje särskild deposition må i intet fall understiga en krona för år räknadt.

Derest depositionen ej på årsdagen af insättningen återtages, anses den såsom på ett år förnyad på då gällande vilkor.

Uttager insättare depositionen före utgången af den tid, för hvilken afgift blifvit erlagd, eger han likväl ej rätt att återbekomma erlagd afgift; *utlottadt eller till betalning uppsagdt värdepapper må dock kunna mot annat eller andra af samma slag och beskaffenhet samt intill samma belopp afgiftsfritt utbytas. Om utbyte mot annat värdepapper på nyss antydt sätt icke eger rum, bör nytt förvaringsbevis å återstående beloppet kostnadsfritt utfärdas för den tid, afgift redan erlagts.*

Uti ett den 6 sistlidne mars afgifvet yttrande öfver en af herr D. § 20 mom. 4. Persson i Tällberg inom Andra Kammarerna väckt motion, n:o 19, deri föreslagits uteslutande ur lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 af den i lagens § 19 intagna bestämmelsen, att gods under försegling (s. k. slutna deposita) må kunna i riksbanken till förvar mottagas enligt bankoreglementets närmare föreskrifter, hafva bankofullmäktige anfört, bland annat, följande:

»Det förnämsta skälet för ett upphäfvande af denna rörelsegren är naturligtvis, att riksbanken kan komma att till förvar få mottaga gods,

hvars förvarande kan medföra fara eller olägenhet för banken; men ehuru en dylik farhåga väl näppeligen torde vara befogad, synes dock äfven i detta hänseendet det anmärkta förhållandet kunna rättas, om i reglementet den föreskrift lemnas, att det till förvar anmälda godset skall af deponenten förseglas i riksbanken och inför en dess tjänsteman, efter det denne förvissat sig om att godsets beskaffenhet eller paketets innehåll ej utgör hinder för depositionen. Ett liknande stadgande återfinnes i reglementet för franska banken, der det bestämmes, att smycken och liknande värdeföremål, som inlemnas till förvar, skola öppet ingifvas, samt den låda, der de förvaras, sedermera förseglas med deponentens sigill, hvarefter banken endast ansvarar för att lådan återlemnas med obruten försegling.»

Då det icke ansågs lämpligt att främtaga allmänheten den sedan lång tid tillbaka medgifna förmånen att i riksbankens förvar öfverlemnas gods under försegling samt faran af att i riksbanken skulle mottagas gods, hvars bevarande kunde medföra våda eller olägenhet, syntes kunna fullständigt undanröddjas genom den af bankofullmäktige föreslagna reglements-förändringen, vann herr D. Perssons förenämnda motion icke Riksdagens bifall.

Med anledning af hvad i denna fråga förekommit, får utskottet, under anslutning till bankofullmäktiges förslag, hemställa,

4:o)

att § 20 mom. 4 i bankoreglementet må erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

Mom. 4. Hafva fullmäktige på grund af sista punkten i § 19 i lagen för Sveriges riksbank af den 12 maj 1897 medgifvit mottagande till förvar i hufvudkontoret af paket eller annan flyttbar egendom under försegling och utan att uppgift lemnas om innehållet, skall bevis om mottagandet utfärdas till viss person och i öfrigt innehålla:

(Föreslagen lydelse.)

Hafva fullmäktige på grund af sista punkten i § 19 i lagen för Sveriges riksbank af den 12 maj 1897 medgifvit mottagande till förvar i hufvudkontoret af paket eller annan flyttbar egendom, skall det till förvar anmälda, sedan en af fullmäktige dertill utsedd tjänsteman förvissat sig om, att innehållets beskaffenhet ej utgör hinder för mottagande, inför

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

samma tjänsteman inom riksbankens kontor förseglas med deponentens sigill, samt förvaringsbevis utfärdas. Beviset, som skall ställas till viss person, bör i öfrigt innehålla:

a) beskrifning å det till förvar aflemnades yttre skick och rymd; och

b) förbindelse för riksbanken att, mot återställande af beviset och erläggande af nedan bestämda afgift, återlemna godset; dock utan ansvarighet å riksbankens sida för oförvållad skada eller tillfällig olycka.

a) beskrifning å det till förvar aflemnades yttre skick och rymd; och

b) förbindelse för riksbanken att, mot återställande af beviset och erläggande af nedan bestämda afgift, återlemna *godset med obruten försegling*; dock utan ansvarighet å riksbankens sida för oförvållad skada eller tillfällig olycka.

På anmodan af utskottet hafva bankofullmäktige angående distrikten för de blifvande afdelningskontoren i Venersborg och Vesterås, hvilka enligt Riksdagens beslut år 1899 skola inrättas under innevarande år, den 9 denna månad afgifvit följande yttrande:

§ 21.

»Då två nya kontor, i Venersborg och Vesterås, skola under instundande år öppnas, blir det nödigt att fastställa distrikten för desamma och dervid göra de jemkningar i afseende å närbelägna kontorsdistrikt, som kunna föranledas af de nya kontorens inrättande.

Med hänsyn härtill och med föranledande af bankoutskottets anmodan i protokoll af den 3 sistlidna mars hafva fullmäktige anhållit, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i vederbörande län ville, efter länsinvånarne lemnadt tillfälle att i frågan sig yttra, meddela fullmäktige hvad länsstyrelsen kunde finna skäl att i ämnet anföra.

Sedan sådana yttranden inkommit från Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Elfsborgs, Skaraborgs, Vestmanlands, Upsala samt Göteborgs och Bohus län, få fullmäktige, efter tagen kännedom om hvad handling

garna innehålla och pröfning i öfrigt af ifrågavarande ärende, för sin del föreslå,

att till Göteborgskontorets distrikt fortfarande må höra *dels* de delar af Elfsborgs län, som med afseende å läge och kommunikationer kunna antagas hafva fördel att få anlita det kontoret, nemligen Vätle, Ale, Vedens, Bollebygds, Marks och Kinds härad samt det vestra länsmansdistriktet af Kullings härad, *dels ock* de härad, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Elfsborgs län föreslagits att flyttas till Venersborgsdistriktet, nemligen Inlands Torpe, Inlands Fräkne och Lane härad, hvilka, enligt hvad under hand inhemtats, nu hafva eller komma att hafva mesta beröringen med Göteborg, särskildt sedan den nya längdbanan genom Bohuslän blifvit öppnad;

att deremot till Venersborgskontorets distrikt må läggas närmast liggande härad af Skaraborgs län, Åse, Viste, Laske och Barne;

samt att Venersborgskontorets distrikt må omfatta, utom de senast nämnda häraden af Skaraborgs län, Elfsborgs län, med undantag af dels här ofvannämnda härad och länsmansdistrikt, dels ock det till Jönköpingskontoret lagda Redvägs härad.

Hvad beträffar Vesteråskontoret, synes det fullmäktige, med fäst afseende derå att distriktet ej må till sin vidd för mycket inskränkas, vara lämpligt, att detsamma må omfatta Vestmanlands län, med undantag af dels Våla härad, som bör tilläggas kontorets i Gefle distrikt, dels ock Torstuna härad, hvilket senare bör ännu tillhöra hufvudkontorets distrikt, men flyttas till Upsalakontorets, när detta blifver öppnadt, hvilket ej lär kunna ske förr än längre fram under år 1903.

I sammanhang med den nu ifrågasatta ändringen af kontorsdistrikten anhålla fullmäktige få anmäla, att från riksdagsmannen för Åkers och Selebo härad af Nyköpings län framställning blifvit gjord om förflyttande af nämnda båda härad från Nyköpingskontorets distrikt till hufvudkontorets. Då de skäl, som härför blifvit förebragta, synas fullmäktige giltiga, tillåta sig fullmäktige förorda bifall till den föreslagna förflyttningen.»

Då utskottet vid granskning af tillgängliga handlingar funnit de af fullmäktige föreslagna områdena för de blifvande kontoren i Venersborg och Vesterås jemte angränsande lånedistrikt vara bestämde med hänsyn till de särskilda orternas bekvämaste förbindelser med vederbörande afdelningskontor, kan utskottet ej annat än biträda fullmäktiges förslag härutinnan och får derfor hemställa,

5:o)

att Riksdagen måtte medgifva:

a) att till Göteborgskontorets distrikt må fortfarande höra Vätle, Ale, Vedens, Bollebygds, Marks och Kinds härad samt vstra länsmansdistriktet af Kullings härad inom Elfsborgs län;

b) att distriktet för afdelningskontoret i Venersborg må omfatta Elfsborgs län, med undantag af dels förenämnda härad och länsmansdistrikt, dels ock det till Jönköpingskontoret lagda Redvägs härad, äfvensom af Skaraborgs län Åse, Viste, Laske och Barne härad, som fräntagas området för kontoret i Mariestad;

c) att distriktet för afdelningskontoret i Vesterås må omfatta Vestmanlands län med undantag af Våla och Torstuna härad;

d) att Våla härad af Vestmanlands län må tilläggas Geflekontorets distrikt;

e) att Torstuna härad af Vestmanlands län må fortfarande tillhöra hufvudkontorets distrikt; samt

f) att Åkers och Selebo härad af Södermanlands län öfverflyttas från Nyköpingskontorets distrikt till hufvudkontoret.

Vid bifall härtill vill utskottet vid sammanfattningen af bankoreglementet vidtaga de ändringar i § 21 mom. 1 bankoreglementet, som af Riksdagens beslut föranledas.

Angående § 23 hafva fullmäktige yttrat:

§ 23.

»Enligt nuvarande lydelse af momentet 1 skall vaxel, betalbar å inrikes ort, för att af riksbanken diskonteras, vara dragen på svensk undersåte, bosatt inom riket. Denna föreskrift är i hufvudsak hemtagd från 1896 års reglemente för bankoverkets styrelse och förvaltning, medan ditintills en ännu större inskränkning egt rum, i det diskontering varit tillåten »allenast af vaxel — — dragen af inom riket bosatt svensk undersåte på annan inländsk man — —».

§ 11 i lagen för Sveriges riksbank af den 12 maj 1897 medgifver emellertid riksbanken »att köpa och sälja vaxlar, dragna å firma i utlandet eller utomlands bosatt person — — — samt betalbara å utrikes eller inrikes ort — — —», och § 13 i samma lag berättigar riksbanken att drifva utlåningsrörelse medelst »diskontering af accepterade å inrikes ort betalbara vaxlar».

Då det enligt fullmäktiges åsigt icke finnes skäl att i reglementet bibehålla den fordran, att inrikes betalbar vaxel, för att af riksbanken diskonteras, skall vara dragen å svensk undersåte, bosatt inom riket, utan tvärtom allt talar för att reglementet i denna del må affattas i lika allmänna ordalag som lagen, få fullmäktige föreslå en ändring af reglementet i sådant syfte.

Enligt momentet 2 skall inrikes vaxel, som i riksbanken diskonteras, vara betalbar å »ort, der bankanstalt är förlagd». Så länge antalet banker i landet var ringa och dessa till öfvervägande flertal utgjordes af jemförelsevis stora och välkända solidariska banker med relativt få afdelningskontor, torde detta stadgande icke gifvit anledning till anmärkning. Sedan dock numera det ekonomiska lifvet i allmänhet och bankverksamheten i synnerhet erhållit en betydande utveckling inom landet är ifrågasvarande moments affattning icke mer fullt tillfredsställande. Man saknar nemligen en närmare bestämning om hvad med »bankanstalt» i detta fall skall förstås, och ehuru riksbankens styrelse sjelffallet måste ega rätt att pröfva, om en bankanstalt å viss ort må af riksbanken kunna ombetros med inkassering af vaxlar, eller, derest andra skäl tala för en sådan åtgärd, kunna utesluta viss ort från de antagna bankplatserna, finnes dock icke något sådant förbehåll antydt i reglementet. I många länder, särskildt i Tyskland och Frankrike, gäller såsom regel, att vederbörande centralbank icke till diskontering antager andra vaxlar än sådana, som äro betalbara å plats, der centralbanken sjelf har kontor, enär dessa banker icke vilja anlita annan bank för inkassering af de diskonterade vaxlarna. Hvilka fördelar denna princip än må kunna erbjuda för en centralbank, torde densamma dock icke kunna ifrågasättas i vårt jemförelsevis glest befolkade land med relativt få riksbankskontor, men deremot torde det böra klart uttalas, att det är öfverlemnadt åt riksbankens styrelse att sjelf afgöra, å hvilka inrikes orter vaxlar må vara betalbara för att af banken diskonteras.

Momentet 2 innehåller slutligen äfven den bestämning, att, när acceptanten icke är »bosatt å diskonteringsorten eller i Stockholm eller å ort,

der afdelningskontor af riksbanken eller annan bankinrättning finnes, skall å vexeln uppgifvas namnet på en å diskonteringsorten eller annan ort, der bankanstalt är förlagd, boende person, hos hvilken betalningen vid förfallotiden tillhandahålles».

Tidigare och ännu i 1860 års reglemente var det föreskrifvet, att, då acceptanten icke var bosatt å *diskonteringsorten*, skulle i accepten uppgifvas namnet på en derstädes, d. v. s. å diskonteringsorten, boende person, hos hvilken betalningen skulle ega rum. På grund af enskild motion vid 1862—1863 års riksdag förändrades detta derhän, att om acceptanten icke var bosatt »å diskonteringsorten eller i Stockholm eller å ort, der lånekontor eller filialbank — — —» finnes, skulle vexeln på ofvan angifvet sätt domicilieras hos en person, boende å diskonteringsorten. Vid 1886 års riksdag erhöll momentet slutligen sin nuvarande lydelse, enligt hvilken domicilieringen finge ske hos person boende antingen å diskonteringsorten eller å annan ort, der bankanstalt är förlagd.

Af motiveringen till de tid efter annan gjorda förändringarna synes det fullmäktige tydligen framgå, att lagstiftaren endast velat medgifva en acceptant, som icke är bosatt å diskonteringsorten, den förmån, att, om å hans boningsort finnes ett riksbankskontor eller annan bankanstalt, få betala vexeln derstädes, och, derest ett bankkontor icke finnes å hans boningsort, få göra vexeln betalbar å den bankplats, som bäst lämpar sig för honom, äfven om detta icke är diskonteringsorten. Såsom stadgandet blef i reglementet affattadt, kom det emellertid att innebära något väsentligen annat, enär det nu lemnas öppet för en acceptant å plats, der bankkontor finnes, att göra vexeln betalbar äfven å annan bankplats än den, der han sjelf bor, utan att uppgifva någon person å betalningsorten, af hvilken betalningen skall erläggas, medan en acceptant, bosatt å ort, som icke är bankplats, skall på föreskrifvet sätt domiciliera sin vaxel hos bestämd person.

Det torde icke finnas anledning att göra denna skilnad eller låta vaxelns domiciliering vara beroende utaf den omständigheten, huruvida acceptanten är bosatt å bankplats eller icke, utan synes föreskrift böra lemnas derom, att i hvarje fall, då vaxel är stäld att betalas å annan ort än der acceptanten bor, bör i vaxeln angifvas, hos hvem betalningen skall å betalningsorten tillhandahållas».

Utskottet, som i anslutning till hvad fullmäktige sålunda andragit, anser det önskligt, att ifrågavarande reglementsbestämmelser affattas i lika

allmänna ordalag som motsvarande föreskrift i banklagen, hemställer i öfverensstämmelse med ett af fullmäktige affattadt förslag,

6:o.

att § 23 i bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

Mom. 1. Vexel, som af riksbanken diskonteras, skall vara stäld i svenskt mynt, accepterad och betalbar å inrikes ort inom sex månader efter diskonteringsdagen samt dragen på svensk undersåte, bosatt inom riket.

Mom. 2. Är acceptanten icke bosatt å diskonteringsorten eller i Stockholm eller å ort, der afdelningskontor af riksbanken eller annan bankinrättning finnes, skall å vexeln uppgifvas namnet på en å diskonteringsorten eller annan ort, der bankanstalt är förlagd, boende person, hos hvilken betalningen vid förfallotiden tillhandahålles.

(Föreslagen lydelse.)

Mom. 1. Vexel, som af riksbanken diskonteras, skall vara *utstäld* i svenskt mynt, accepterad *samt betalbar inom sex månader efter diskonteringsdagen å sådan inrikes ort, som af fullmäktige såsom bankplats godkänts.*

Mom. 2. *Är vexel stäld att betalas å annan ort än der acceptanten bor, skall å vexeln uppgifvas namnet på en å betalningsorten bosatt person eller firma, hos hvilken betalningen vid förfallotiden tillhandahålles.*

§ 24 mom. 1. I fråga om § 24 mom. 1 hafva fullmäktige anført att, i den mån riksbanken utvecklade sig till landets verkliga centralbank, det för vinnande af mera enhetliga principer för utlåningen vid bankens olika kontor torde blifva önskligt, att bestämmandet af de värdepapper af olika slag och beskaffenhet, som finge i riksbanken belånas, och belåningskursen lades i den centrala styrelsens hand, samt med anledning häraf föreslagit tillägg till momentet i sådant syfte.

Delande denna af fullmäktige uttalade uppfattning hemställer utskottet,

7:o.

att § 24 mom. 1 i bankoreglementet måtte få följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

Utlåning sker mot förbindelse till återbetalning antingen å bestämd tid af högst sex månader eller ock efter högst tre månaders uppsägning samt mot pant af obligationer, aktier eller andra värdepapper.

(Föreslagen lydelse.)

Utlåning sker mot förbindelse till återbetalning antingen å bestämd tid af högst sex månader eller ock efter högst tre månaders uppsägning samt mot pant af obligationer, aktier eller andra värdepapper. *Det tillkommer fullmäktige att bestämma hvilka värdepapper äro i riksbanken belåningsbara samt den kurs, till hvilken de må belånas.*

Beträffande § 26 mom. 7 hafva fullmäktige framhållit, att sista me- § 26 mom. 7.
ningen i momentet, så lydande: »För sådan öfverföring erlägges ej afgift» afsåge, att någon extra provision icke skulle till riksbanken betalas för öfverföring af resterande skuld från ett äldre kreditiv till ett nytt, samt, då några liknande provisioner ej förekomme i riksbanken, men paragrafens nuvarande ordalydelse kunde gifva anledning till den missuppfattning, att ej ens vanlig kreditivavgift beräknades för det belopp, som sålunda öfverfördes, föreslagit, att anförda mening i momentet måtte få utgå.

Med anledning här af hemställer utskottet,

8:o)

att § 26 mom. 7 i bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelse.

Mom. 7. Kreditivtagare, som vid utgången af kreditivtiden erhållit nytt kreditiv att omedelbart derefter begagnas, är berättigad att låta till det nya kreditivet öfverföra vid kreditivtidens utgång tilläfväntys befintlig kapitalskuld, i mån som denna icke öfverstiger det nya kreditivets belopp. För sådan öfverföring erlägges ej afgift.

Föreslagen lydelse.

Mom. 7. Kreditivtagare, som vid utgången af kreditivtiden erhållit nytt kreditiv att omedelbart derefter begagnas, är berättigad att låta till det nya kreditivet öfverföra vid kreditivtidens utgång tilläfväntys befintlig kapitalskuld, i mån som denna icke öfverstiger det nya kreditivets belopp.

§ 57 mom. 2.

I sitt memorial med förslag till den nya lönestaten för riksbanken har utskottet, lika med fullmäktige, ansett särskildt arfvode ej vidare böra förekomma till de styrelseledamöter vid afdelningskontoren, som besörja handeln med vexlar på utlandet, ej heller ersättning till deras biträden, och torde därför härom i § 57 mom. 2 förekommande stadgande kunna utgå ur reglementet.

Utskottet hemställer således,

9:o)

att § 57 mom. 2 i bankoreglementet måtte utgå, samt att nuvarande tredje momentet i paragrafen måtte erhålla ordningsnummer 2.

§ 70.

I den till utskottet afgifna framställning med förslag till den nya lönestaten för riksbanken hafva fullmäktige anfört, att de extra vaktmästare, som inkallades vid behof, särskildt vid förfall för de ordinarie vaktmästarne, för sin tjenstgöring erhöle ersättning beräknad efter lägsta lön eller 700 kronor, d. v. s. för dag 1 krona 92 öre, men att det visat sig förenadt med svårigheter att för denna ersättning erhålla lämpliga personer, samt därför föreslagit arfvodets höjande till 2 kronor 50 öre om dagen.

Då detta torde hafva sin tillämpning särskildt i fråga om hufvudkontoret, finner utskottet, att det stadgande, som i denna fråga förekommer i bankoreglementets § 70, bör i öfverensstämmelse med fullmäktiges förslag ändras, hvarför utskottet hemställer,

10:o)

att § 70 i bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse.)

Tjänstledighet för öfvervaktmästare eller ordinarie vaktmästare meddelas vid hufvudkontoret af deputerade, vid afdelningskontor af styrelsen. Är vaktbetjent af sjukdom hindrad att sin tjänst förrätta, må den, som af deputerad eller kontorsstyrelse förordnas att bestrida göromålen, af riksbankens medel erhålla arfvode, motsvarande vid hufvudkontoret lägsta vaktmästarelönen och vid afdelningskontor högst 2 kronor om dagen, men sökes eljest ledighet eller måste någon från tjänsten afhållas därför, att han till borgenärers förnöjande sin egendom afträdt, förordnas vikarie på den tjänstlediges bekostnad.

(Föreslagen lydelse.)

Tjänstledighet för öfvervaktmästare eller ordinarie vaktmästare meddelas vid hufvudkontoret af deputerade, vid afdelningskontor af styrelsen. Är vaktbetjent af sjukdom hindrad att sin tjänst förrätta, må den, som af deputerad eller kontorsstyrelse förordnas att bestrida göromålen, af riksbankens medel erhålla arfvode, motsvarande vid hufvudkontoret *högst 2 kronor 50 öre om dagen* och vid afdelningskontor högst 2 kronor om dagen, men sökes eljest ledighet eller måste någon från tjänsten afhållas därför, att han till borgenärers förnöjande sin egendom afträdt, förordnas vikarie på den tjänstlediges bekostnad.

Stockholm den 13 maj 1902.

På bankoutskottets vägnar:

ER. GUST. BOSTRÖM.